

D U B I U M XXIV.

An judices interrogantes socios criminum peccant: socios (inquam) contra quos non habent probatam infamiam.

* Ceterum opus. 17. respons. 5. afferit non peccare, quia talis interrogatio intelligenda est secundum iuram.

² Nihilominus dicendum est peccare (& Navarr. dicit esse morale) nisi interrogari sint prudentes, qui discernere sciant, quos teneantur secundum jus revelare, aut concedant illis tempus, ut viros doctos consulant, aibus doceantur, quae respondere debant. Ratio, quia dant causam errandi graviter, & miseri ignorantibus summa maximo scandalo. Ita Navarr. c. 18. num. 57. & c. inter verba, coroll. 49. num. 584. & coroll. 66. num. 832. Sotus membr. 2. q. 6. in fine solutionis, ad 2. & lib. 5. de ref. 9. art. 2. vers. si vero nullum, inquit: Judge interrogans debet admonere testem, ne occulta detegat, & Navarr. lib. 2. de ref. 4. num. 534. & dicit, aliter judicis tenetur refutare damna; & hinc colligitur quare in edictis docet ipsaem Navarr. non peccare judices interrogantes crimina in generali, quia tempus concedunt, ut denunciantores viros peritos consulant, &c.

D U B I U M XXV.

An inquisitio contra Religiosos possit fieri absque infamia.

¹ Nota, quod ad Praelatos religionum pertinet facere circa subditos inquisitiones generales, & speciales, & reprehensos in edictis potest Praelatus tradere carcerebus, & notatus infamia, vel presumptibus vehementibus potest torturare, ut veritatem fateantur. Hac tamen non sunt exercenda circa religiosos, nisi pro crimibus enormibus. Quae enim sunt in Religiosis omnia peccata mortalia, & comperta veritate potest Praelatus subditos punire, ex c. illi. 6. q. 1. & haec omnia sunt circa religiosos facienda cum iustitia, & moderatione, ne incurrit excommunicatione lata contra iniicientes manus in monachos. Ita Sylvius, inquisitio 2. dicto 9. D. Ant. 3. p. tit. 9. s. 7. q. 8. Armil. verb. inquisitio, num. 12. & 13.

² Hoc supposito, quidam dicunt posse inquisitionem speciale fieri circa aliquem religiosum abfue infamia, Ita Alsat. c. 1. de eff. ordinarii, numer. 27. Joan. Andr. c. 1. olim, de accusat. probant per e. in singulis, de stat. monach. Sit.

³ Prima conclusio. Ubi agitur de modo religiosi praedictio, & potius de correctione, & emenda, potest inquisitio fieri abfue infamia. Ratio, quia hoc non est ad dammum, & poenam rei, sed ad favorem, & bonum ipsius, & hoc modo intellexit prima tentativa est vera. Ita Perez. lib. 8. ordinarii, tit. 4. fol. 130. pag. 1. Sylv. inquisitio 1. q. 3. dicto 2. Armil. num. 1. Angel. num. 2. Corduba membr. 2. q. 6. dub. ultimo, circa primam coniunctionem, Tab. verbo inquisitio, in principio.

⁴ Secunda conclusio. Ubi agitur ad gravem religiosi peccatum, ad depositionem, incarcerationem, & similia, opus est ad speciale inquisitionem praecedere infamiam. Ratio, quia ius commune petit ad inquisitionem praeceps infamiam, & nullus est textus, qui religiosos excipiat; nam quem oppositi pro se affuerint, loquitor de generali inquisitione. Ita Perez, Sylvius, Angel. citas Innocent. Antonium, Angel. Aret. Bartol. ubi supra. Idem Aramil. iei. num. 13. Navarr. c. inter verba, coroll. 62. num. 689. & colligitur ex D. Ant. dicto 1. q. 8. ubi dicit, quod dum in monachorum privilegiis continetur, ut potest polita apicibus, & rimulus juris procedatur, intelligitur non quoad substantiam, sed quoad accidentalia. Idem tenetur aliqui docti juniores.

⁵ Tertia conclusio. Ceteras solemnitates accidentales (quas infra docebimus) quas quis requirit in inquisitione, non oportet ita ad unguem ferare in Religionibus. Ita Anton. Navarr. Armil. Angel. ubi supra. Unde minus bene Corduba super Sotus q. 6. conclusio, 1. dub. ult. dicit potest Praelatum Religionis de complicibus inquirere, nulla praecedente infamia, quando non ad penam proceditur. Sed Navarr. lib. 2. de ref. 1. p. tit. 4. num. 147. ait esse verum hoc tantum quando verisimiliter Religionis dammum, & perditio sequetur ex non denunciando, & non inquiringendo.

⁶ Ultima conclusio. Ad inquiringendum contra Praelatum regularem, non requiritur tanta infamia, quanta ad procedendum contra Praelatum secularium, quia adversus hunc requiritur infamia, quae sine scandalo, & periculo vitari non posse, ut supra dixi: at vero adversus Praelatum regularem sufficit infamia, quae latet adversus illum privatum. Ita Sylvius, inquisitio 1. q. 4. dicto 1. & 2. Angel. num. 4.

D U B I U M XXVI.

An sufficiat infamia orta posquam reus in carcerem detrusus est ad inquirendum? & an ex simplici infamie informatione possit judex procedere ad inquirendum, vel sit necessarium, infamiam prius esse juridice probatam.

¹ Quoad primum responderet talem infamiam non sufficeret. Ratio, quia ex ipsam inclusione in carcere propter tale delictum, generatur talis delicti infamia. Ita Navarr. c. inter verba, coroll. 62. num. 691.

² Quod secundum nota, quod simplex informatione dicitur affectio alicuius sine juramento, & sine aliqua forma iudicij, per quam judex concipit notitiam criminis, vel delinquientis: & hinc informatione, quia non est actus iudicij, potest fieri etiam a personis inhabiliibus ad legitimam testem, ut docet gloria in usibus feitorum, 1. q. si duo, verbo, reff. 1. & 2. Bald. & ceteri Doctores ibi. Lud. Rom. 1. si quis in gravi, 1. q. ff. ad Syllam. Ant. Gomez tom. 3. var. 1. 12. num. 1.

³ Hoc supposito circa dubium quidam dicunt, non sufficere simplicem infamie informationem, sed oportere, ut fama defteratur ad judicem fidentem pro tribunali, nec valere, si defteratur in secreto. Ita Angel. Aret. 1. si vacante, C. de bon. vacante. Angel. verb. inquisitio, num. 2. Tit. 2. lib. 2. ordinari, tit. 4. fol. 130. pag. 2.

⁴ Alii diligunt, dicentes quod dum ordinarius ex merito procedat officio, potest ex simplici infamie informatione procedere: at vero dum procedit ad partis instantiam, vel etiam judex delegatus, oportet ut prius recipiat testes super infamia. Ita Panorm. c. qualiter, et 2. de accusat. num. 14. Tab. verb. inquisitio, in princ. Aramil. num. 1. Navarr. coroll. 62. num. 693. dicunt in utroque casu prius debere recipi testes super infamia. Idem tenetur aliqui juniores docti, elli que verius, sed non est contra secundam tentationem, quia ut iudex moveatur ad inquiringendum, fat est haec simplex formatio facta tibi.

⁵ Alii vero abolute dicunt sufficere simplicem infamie informationem, per quam vere, & certo sciat esse infamiam. Ratio, quia ipsa fama denunciatur ut accusator, & ita non oportet, ut aliquis eam iuridice denunciet. Ita Bald. Gald. Ant. Gomez ubi supra, Innoc. cap. in tua, in fine, & ibi Panorm. de sponsal. Sylvius, reprobans primam sententiam, inquisitio 1. q. 8. Navarr. lib. 2. de ref. num. 153. & haec tentativa est tenenda.

⁶ Nota quod prater dictam differentiam, quam ponit secunda opinio inter inquisitionem factam ex iudicis officio, & quando fit ad alicuius instantiam, solent aliæ ponit, scilicet quod in hoc casu est, contra quem inquiritur, non est cogendum jurare, ne ex dicto ipsius instrutor promotor inquisitionis, ad quem pertinet probare. Item quia publicatis attestationibus non recipiuntur alii testes ad vietandum periculum subornationis. At in illo casu reus, contra quem inquiritur, est cogendum jurare, quod respondebit veritatem, & publicatis attestationibus, possunt testes inquire. Ita Panorm. ubi supra, à num. 17. D. Ant. 3. p. tit. 9. q. 7. c. 7. q. 4. At Navarr. coroll. 62. num. 693. cum alii, quos ipse refert, docet nullum esse differeniam inter has inquisitiones, sed in utroque posse a reo sumi juramentum de calunnia, & in utroque posse reum probare bonam famam, & posse alios inquiri testes.

D U B I U M XXVII.

An in omnibus delictis possit inquisitio fieri, & an berus possit in sua familia inquirere.

¹ Circa primum aliquas conclusiones, quae probabilius sunt, & in quibus Doctores magis conveniunt videtur. Sit.

² Prima conclusio. Quando agitur de utilitate, & commode privato, nec iure canonico, nec civili potest judex procedere ad inquisitionem ex officio, sed ad instantiam partis. Ratio, quia, quia in iudicio aguntur, ad partis pollutionem agenda sunt, 1. qui semel, 1. de jud. 1. ubi quis; demptis tamen alijsibus causis, scilicet quando agitur contra tutorem inspectum, quia tunc ad utilitatem pupilli inquiritur, nullus pollutantur. Item contra publicos vestigialium examinatores, ne vexent tributis. Item an hic, vel ille sit idoneus tutoris in officium, ut proveatur, ita quedam gloria, quam refert, & sequitur Sylv. inquisitio 2. q. 2. Navarr. c. inter verba, coroll. 62. num. 655. D. Ant. 3. p. tit. 9. c. 7. q. 2. excipit etiam Navarr. ibi cum alii, quos ipse refert, cum inquiritur in causa piae, vel miserabilium personarum privorum. Ita Sylvius, inquisitio 1. q. 4. dicto 1. & 2. Angel. num. 4.

³ Secun-

Lib. VI. Cap. I. Dub. XXVII. XVIII. Ec.

D U B I U M XXIX.

An quotiescumque reus interrogatur a judice juridice de proprio delicto, teneatur reus proprium delictum facere.

¹ Secunda conclusio. Si inquisitio fiat ad publicam utilitatem, gunc de jure civili fieri potest in causis civilibus, si sunt causae civiles nummulariae utilitatem reipublice concernentes, & in causis criminalibus, quando delicta sunt atrocias, quibus multum expedit purgari rem publicam. Item quando commititur crimen coram iudice. Item quando publicus officialis denunciat. Ita D. Ant. Sylv. & quo ipsi referunt.

² Tertia conclusio. Jure canonico propter utilitatem publicam, potest in omni delicto inquiri quoties infamia procedit, quia iure canonico inquisitio est medium ordinarium, et cum delicti, vel fest, excommunicantur. Ita Sylvius. D. Ant. ibi, & hoc modo fortè intelliguntur quidam, scilicet Ant. Gomez tom. 3. var. c. 1. num. 49. notab. 9. & Navarr. c. inter verba, coroll. 62. num. 655. dicentes absolute, potest de omni delicto infamia utato inquiri. Conclusionem postquam docet etiam Panorm. c. inquisitio, de accusat. n. 2.

³ Quarta conclusio. Inquisitio generalis nequit fieri a iudicibus secularibus in hoc regno abesse Regis commissione. Ita diposit. 1. tit. 1. lib. 8. ordinari, & docet. Perez super eadem 1. & Gregor. Lopez. 1. tit. 17. p. 3. dicens id est intelligentia de generali inquisitione super flatu aliquis personae. Si enim generalis esset quodam perfidas, sed specialis quodam, potest fieri etiam a personis inhabiliibus ad legitimum testem, ut docet gloria in usibus feitorum, 1. q. si duo, verbo, reff. 1. & 2. Bald. & ceteri Doctores ibi. Lud. Rom. 1. si quis in gravi, 1. q. ff. ad Syllam. Ant. Gomez tom. 3. var. 1. 12. num. 1.

⁴ Quinta conclusio. Si inquisitio fiat ad publicam utilitatem, vel accusacionis, vel exceptionis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

⁵ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio delicto potest veritatem tacere: at vero de teste nullus dubitare teneri, si iuridice rogeret crimen rei facere. Quod reum vero varia sunt sententiae.

⁶ Prima tenet, quod five agatur de crimen per viam inquisitionis, vel accusationis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

⁷ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio delicto potest veritatem tacere: at vero de teste nullus dubitare teneri, si iuridice rogeret crimen rei facere. Quod reum vero varia sunt sententiae.

⁸ Secunda tenet, quod five agatur de crimen per viam inquisitionis, vel accusationis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

⁹ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio delicto potest veritatem tacere: at vero de teste nullus dubitare teneri, si iuridice rogeret crimen rei facere. Quod reum vero varia sunt sententiae.

¹⁰ Tercia tenet, quod five agatur de crimen per viam inquisitionis, vel accusationis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

¹¹ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio delicto potest veritatem tacere: at vero de teste nullus dubitare teneri, si iuridice rogeret crimen rei facere. Quod reum vero varia sunt sententiae.

¹² Quarta tenet, quod five agatur de crimen per viam inquisitionis, vel accusationis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

¹³ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio delicto potest veritatem tacere: at vero de teste nullus dubitare teneri, si iuridice rogeret crimen rei facere. Quod reum vero varia sunt sententiae.

¹⁴ Quinta tenet, quod five agatur de crimen per viam inquisitionis, vel accusationis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

¹⁵ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio delicto potest veritatem tacere: at vero de teste nullus dubitare teneri, si iuridice rogeret crimen rei facere. Quod reum vero varia sunt sententiae.

¹⁶ Secunda tenet, quod five agatur de crimen per viam inquisitionis, vel accusationis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

¹⁷ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio delicto potest veritatem tacere: at vero de teste nullus dubitare teneri, si iuridice rogeret crimen rei facere. Quod reum vero varia sunt sententiae.

¹⁸ Tercia tenet, quod five agatur de crimen per viam inquisitionis, vel accusationis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

¹⁹ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio delicto potest veritatem tacere: at vero de teste nullus dubitare teneri, si iuridice rogeret crimen rei facere. Quod reum vero varia sunt sententiae.

²⁰ Quarta tenet, quod five agatur de crimen per viam inquisitionis, vel accusationis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

²¹ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio delicto potest veritatem tacere: at vero de teste nullus dubitare teneri, si iuridice rogeret crimen rei facere. Quod reum vero varia sunt sententiae.

²² Quinta tenet, quod five agatur de crimen per viam inquisitionis, vel accusationis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

²³ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio delicto potest veritatem tacere: at vero de teste nullus dubitare teneri, si iuridice rogeret crimen rei facere. Quod reum vero varia sunt sententiae.

²⁴ Secunda tenet, quod five agatur de crimen per viam inquisitionis, vel accusationis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

²⁵ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio delicto potest veritatem tacere: at vero de teste nullus dubitare teneri, si iuridice rogeret crimen rei facere. Quod reum vero varia sunt sententiae.

²⁶ Tercia tenet, quod five agatur de crimen per viam inquisitionis, vel accusationis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

²⁷ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio delicto potest veritatem tacere: at vero de teste nullus dubitare teneri, si iuridice rogeret crimen rei facere. Quod reum vero varia sunt sententiae.

²⁸ Quarta tenet, quod five agatur de crimen per viam inquisitionis, vel accusationis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

²⁹ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio delicto potest veritatem tacere: at vero de teste nullus dubitare teneri, si iuridice rogeret crimen rei facere. Quod reum vero varia sunt sententiae.

³⁰ Quinta tenet, quod five agatur de crimen per viam inquisitionis, vel accusationis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

³¹ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio delicto potest veritatem tacere: at vero de teste nullus dubitare teneri, si iuridice rogeret crimen rei facere. Quod reum vero varia sunt sententiae.

³² Secunda tenet, quod five agatur de crimen per viam inquisitionis, vel accusationis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

³³ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio delicto potest veritatem tacere: at vero de teste nullus dubitare teneri, si iuridice rogeret crimen rei facere. Quod reum vero varia sunt sententiae.

³⁴ Tercia tenet, quod five agatur de crimen per viam inquisitionis, vel accusationis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

³⁵ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio delicto potest veritatem tacere: at vero de teste nullus dubitare teneri, si iuridice rogeret crimen rei facere. Quod reum vero varia sunt sententiae.

³⁶ Quarta tenet, quod five agatur de crimen per viam inquisitionis, vel accusationis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

³⁷ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio delicto potest veritatem tacere: at vero de teste nullus dubitare teneri, si iuridice rogeret crimen rei facere. Quod reum vero varia sunt sententiae.

³⁸ Quinta tenet, quod five agatur de crimen per viam inquisitionis, vel accusationis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

³⁹ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio delicto potest veritatem tacere: at vero de teste nullus dubitare teneri, si iuridice rogeret crimen rei facere. Quod reum vero varia sunt sententiae.

⁴⁰ Secunda tenet, quod five agatur de crimen per viam inquisitionis, vel accusationis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

⁴¹ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio delicto potest veritatem tacere: at vero de teste nullus dubitare teneri, si iuridice rogeret crimen rei facere. Quod reum vero varia sunt sententiae.

⁴² Tercia tenet, quod five agatur de crimen per viam inquisitionis, vel accusationis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

⁴³ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio delicto potest veritatem tacere: at vero de teste nullus dubitare teneri, si iuridice rogeret crimen rei facere. Quod reum vero varia sunt sententiae.

⁴⁴ Quarta tenet, quod five agatur de crimen per viam inquisitionis, vel accusationis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

⁴⁵ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio delicto potest veritatem tacere: at vero de teste nullus dubitare teneri, si iuridice rogeret crimen rei facere. Quod reum vero varia sunt sententiae.

⁴⁶ Quinta tenet, quod five agatur de crimen per viam inquisitionis, vel accusationis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

⁴⁷ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio delicto potest veritatem tacere: at vero de teste nullus dubitare teneri, si iuridice rogeret crimen rei facere. Quod reum vero varia sunt sententiae.

⁴⁸ Secunda tenet, quod five agatur de crimen per viam inquisitionis, vel accusationis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

⁴⁹ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio delicto potest veritatem tacere: at vero de teste nullus dubitare teneri, si iuridice rogeret crimen rei facere. Quod reum vero varia sunt sententiae.

⁵⁰ Tercia tenet, quod five agatur de crimen per viam inquisitionis, vel accusationis, non teneatur reus facere, ut prodatur, etiam cum mortis periculo.

⁵¹ Item, cuius reus potest a carcere fugere, ut libertatem aliquid sequatur: ergo & rogatus de proprio del

Inter verba, coroll. 64. n. 732. addens idem esse quoties potestis judicis legitimè est iuspena per appellationem, vel refutationem, & cum speciali, de accusati, & c. non solius, sed dem sit, in 6. Idem omnino, ut *Navar.* *Salzedo* pratic. criminis, &c. 116.

7 Secundo infertur, cum, qui per injuriam ab Ecclesiastis extractus est, non teneri ad fatendum crimen. Ratio, quia immunitas Ecclesiæ est privilegium, per quod delinquentes eximuntur a judicibus laicis. *Salzedo.* *Sotus* eodem vers. at vero, & aliqui junioris docti dicentes idem esse, quando est dubium, an gaudeat immunitate: quia in dubio non tenetur respondere.

8 Tertio infertur, quod si procedat Praetor per viam correctionis fraternalis, tenetur reus veritatem criminis sui fateri statim ut patris, nisi graviter timeat, quod tamquam judex machinatur eum puniri. Ratio, quia corpus talis modi procedendi non est punitive, sed ideo peccatoris emenda. *Sie Sotus lib. 5. de iust. 9. art. 2. vers. defensando.* Si tamen in tali proceſſu per correctionem fraternalis rogaret Praetor ut judex, non teneri reus fateri, nisi prius admonitus a Praetore sit rebellis, & sit fatem alienus tefis præter denunciante. *Sotus* dicit, membr. 2. quæſt. 7. at vero, *Navarr.* c. inter verba coroll. 65. n. 779. & patet haec ex dictis. *Supra*, ubi de denunciatione.

9 Quartuſt infertur, quod si procedatur via accusationis, ut reus tenetur respondere, requiritur vel infamia, vel semiplena probatio, vel indicia manifesta, quia semiplena probatione equivalent: si vero procedatur via inquisitionis, vel denunciationis canonice (& quod idem fit via civilis denunciationis, vide *Supra* dub. 19. num. 13. & 14.), reus interrogatus non tenetur regulariter respondere, nisi precedat infamia probata per duos testes. Pater; tantum reus tenetur fateri crimen, quando judex juridice rogar, fed via accusationis, vel denunciationis, quando est semiplena probatio, &c. & via inquisitionis regulariter tantum, quando est infamia, ut patet ex dictis *Supra*, dub. 19. ergo. *Ita Sotus* dicit, *vers. at vero*, & *Cajet.* 2. c. 2. 69. art. 2. *Initio*, & *vers. ad secundum*, & patet ex dictis conclusionibus, jucundis illis, que dicta sunt dub. 17.

10 Ultimum infertur, quod quando de criminibus non sunt indicia, vel semiplena probatio, vel infamia, non tenetur reus veritatem fateri rogatus a judice, quia non juridice procedit, ut patet ex dictis. *Ita Sotus* ubi *Supra*. *D. Thom.* 2. 2. 9. 69. art. 2. & ibi *Cajet.* *Navar.* *Summa Lat.* & *Hisp.* cap. 23. num. 35. & 36. *Sarmiento* lib. 1. *select.* interpret. c. 8. num. 19. ubi plures referunt, *Salzedo* praet. criminis, c. 116. *illud vero.* *Palac.* *verbis tefis.* *Bernard.* *Diaz* praet. criminis, c. 18. *Cajet.* *infrā.* q. 69. art. 2. *vers. tertio.* Inmodum dicit *Sotus*, teneri telles in tali dubio non detegere crimen, *Palac.* *verbis*, *coroll.* 52. num. 597. & *Supra* d. 599. & *coroll.* 54. num. 730. & 732. 743. 747. 751. & *infrā* *Lat.* & *Hisp.* cap. 23. num. 35. & 36. *Sarmiento* lib. 1. *select.* interpret. c. 8. num. 19. ubi plures referunt, *Salzedo* praet. criminis, c. 116. *illud vero.* *Palac.* *verbis tefis.* *Bernard.* *Diaz* praet. criminis, c. 18. *Cajet.* *infrā.* q. 69. art. 2. *vers. tertio.* Inmodum dicit *Sotus*, teneri telles in tali dubio non detegere crimen, *Palac.* *verbis*, *coroll.* 52. num. 597. & *Supra* d. 599. quando grave periculum sequitur.

3 Sed haec sententia aliquibus limitationibus intelligenda est.

Prima, ut intelligatur de rebus gravioribus, in quibus magnum periculum sequitur, secus in rebus levioribus, ubi leve sequitur periculum: tunc enim si confer judicem esse virum probum, & periculum, tam reus, quam tefis in dubio tenetur veritatem fateri. Ratio, quia injury fecit judicii, si in his levioribus ipsi tales non adhibeantur. *Ita Sotus* lib. de iust. loco citato, & ita explicit *Cor. dia. lib. 3. q. 6. & Navarr. d. n. 599.* quando grave periculum sequitur.

4 Secunda, ut intelligatur, quando crimina, de quibus inquiritur, non sunt in praedictum reipublice, ut crimen laesæ majestatis, hæresis, proditio, &c. tunc enim in dubio tenetur tefis fateri veritatem. Ratio, quia minus periculum est, si persona privata iniuncta occidatur, quam si re publica grave damnum patiat: & confirmatur, quia hac ratione cives tenentur obire Regi præcipiente ire ad debellandum hostes, licet de bellis iustitia dubitet; quia licet sequatur inde periculum grave hostibus, at præterit propria patriæ periculum. *Ita Sotus* membr. 3. quæſt. 2. *concluſ.* 4. *Navar.* *coroll.* 52. numer. 600. Sed subdit *Navarr.* forte hanc limitationem non procedere, ubi crimen istud contra rem publicam effet præterit, & omnino emendat. Et nota, quod tefis etiam in dubio tenetur crimen detegere, ubi grave damnum sequeretur tertia persona, & damnum pendet in futurum. Ratio, quia celior est conditio innocentis, cui reus iste non reverit. Patet etiam ex *Supra* sepe dictis: nam adhuc non rogatus tenetur tefis in ita causa crimen detegere, ne dum rogatus, licet dubitet an judex iustus roget. Ita etiam quidam doctus recentior in suis scriptis, ubi subdit in neutro caſu teneri reum in dubio suum crimen fateri. Ratio, quia necelitas talis damno publico, vel privato confundi ipsum responderem non cogit, cum abique proprii criminis detectione possit hoc cavere damnum, & videtur hoc dictum rationabile, & consonum iis, quæ *Supra* dubium 30. diximus ex *Sotus*, & *Simancas*.

5 Tertio limitat *Navar.* dicit, *coroll.* 52. numer. 600, si judex procedat causa cognita: si enim causa cognita procedat, tenetur tam reus, quam tefis veritatem propagare in dubio. Ratio, quia sententia judicis procedentis ex causa cognitiva, præsumitur in dubio iusta: ergo idem est intelligentium de interrogatione tefis; quam judex facit causa cognita. Sed melius alii auctores citati non apponunt hanc limitationem, & sine tali limitatione idem affirmat idemmet *Navar.* alii locis citatis: immo, ut dicitur, *Ita Sotus* *Supra*, affirmat prius debere confare de infamia, vel de indicis probatis, & sic videtur sibi in hoc contrarium; nam in hoc caſu, quo judex sine cause cognitione

detegit, aut novit super facta ipso, est grave peccatum contritum. Ratio, quia iure interrogare non potest, nisi habeat infamiam, vel indicia, vel semiplena probatio.

6 Quarto limitat *Navar.* dicit, *coroll.* 52. numer. 600, si judex procedat causa cognita: si enim causa cognita procedat, tenetur tam reus, quam tefis veritatem propagare in dubio. Ratio, quia sententia judicis procedentis ex causa cognitiva, præsumitur in dubio iusta: ergo idem est intelligentium de interrogatione tefis; quam judex facit causa cognita. Sed melius alii auctores citati non apponunt hanc limitationem, & sine tali limitatione idem affirmat idemmet *Navar.* alii locis citatis: immo, ut dicitur, *Ita Sotus* *Supra*, affirmat prius debere confare de infamia, vel de indicis probatis, & sic videtur sibi in hoc contrarium; nam in hoc caſu, quo judex sine cause cognitione

detegit, aut novit super facta ipso, est grave peccatum contritum. Ratio, quia iure interrogare non potest, nisi habeat infamiam, vel indicia, vel semiplena probatio.

7 Secundo limitat *Navar.* dicit, *coroll.* 52. numer. 600, si judex procedat causa cognita: si enim causa cognita procedat, tenetur tam reus, quam tefis veritatem propagare in dubio. Ratio, quia sententia judicis procedentis ex causa cognitiva, præsumitur in dubio iusta: ergo idem est intelligentium de interrogatione tefis; quam judex facit causa cognita. Sed melius alii auctores citati non apponunt hanc limitationem, & sine tali limitatione idem affirmat idemmet *Navar.* alii locis citatis: immo, ut dicitur, *Ita Sotus* *Supra*, affirmat prius debere confare de infamia, vel de indicis probatis, & sic videtur sibi in hoc contrarium; nam in hoc caſu, quo judex sine cause cognitione

detegit, aut novit super facta ipso, est grave peccatum contritum. Ratio, quia iure interrogare non potest, nisi habeat infamiam, vel indicia, vel semiplena probatio.

8 Tertio limitat *Navar.* dicit, *coroll.* 52. numer. 600, si judex procedat causa cognita: si enim causa cognita procedat, tenetur tam reus, quam tefis veritatem propagare in dubio. Ratio, quia sententia judicis procedentis ex causa cognitiva, præsumitur in dubio iusta: ergo idem est intelligentium de interrogatione tefis; quam judex facit causa cognita. Sed melius alii auctores citati non apponunt hanc limitationem, & sine tali limitatione idem affirmat idemmet *Navar.* alii locis citatis: immo, ut dicitur, *Ita Sotus* *Supra*, affirmat prius debere confare de infamia, vel de indicis probatis, & sic videtur sibi in hoc contrarium; nam in hoc caſu, quo judex sine cause cognitione

detegit, aut novit super facta ipso, est grave peccatum contritum. Ratio, quia iure interrogare non potest, nisi habeat infamiam, vel indicia, vel semiplena probatio.

9 Tertio limitat *Navar.* dicit, *coroll.* 52. numer. 600, si judex procedat causa cognita: si enim causa cognita procedat, tenetur tam reus, quam tefis veritatem propagare in dubio. Ratio, quia sententia judicis procedentis ex causa cognitiva, præsumitur in dubio iusta: ergo idem est intelligentium de interrogatione tefis; quam judex facit causa cognita. Sed melius alii auctores citati non apponunt hanc limitationem, & sine tali limitatione idem affirmat idemmet *Navar.* alii locis citatis: immo, ut dicitur, *Ita Sotus* *Supra*, affirmat prius debere confare de infamia, vel de indicis probatis, & sic videtur sibi in hoc contrarium; nam in hoc caſu, quo judex sine cause cognitione

detegit, aut novit super facta ipso, est grave peccatum contritum. Ratio, quia iure interrogare non potest, nisi habeat infamiam, vel indicia, vel semiplena probatio.

10 Quartuſt limitat *Navar.* dicit, *coroll.* 52. numer. 600, si judex procedat causa cognita: si enim causa cognita procedat, tenetur tam reus, quam tefis veritatem propagare in dubio. Ratio, quia sententia judicis procedentis ex causa cognitiva, præsumitur in dubio iusta: ergo idem est intelligentium de interrogatione tefis; quam judex facit causa cognita. Sed melius alii auctores citati non apponunt hanc limitationem, & sine tali limitatione idem affirmat idemmet *Navar.* alii locis citatis: immo, ut dicitur, *Ita Sotus* *Supra*, affirmat prius debere confare de infamia, vel de indicis probatis, & sic videtur sibi in hoc contrarium; nam in hoc caſu, quo judex sine cause cognitione

detegit, aut novit super facta ipso, est grave peccatum contritum. Ratio, quia iure interrogare non potest, nisi habeat infamiam, vel indicia, vel semiplena probatio.

11 Quintuſt limitat *Navar.* dicit, *coroll.* 52. numer. 600, si judex procedat causa cognita: si enim causa cognita procedat, tenetur tam reus, quam tefis veritatem propagare in dubio. Ratio, quia sententia judicis procedentis ex causa cognitiva, præsumitur in dubio iusta: ergo idem est intelligentium de interrogatione tefis; quam judex facit causa cognita. Sed melius alii auctores citati non apponunt hanc limitationem, & sine tali limitatione idem affirmat idemmet *Navar.* alii locis citatis: immo, ut dicitur, *Ita Sotus* *Supra*, affirmat prius debere confare de infamia, vel de indicis probatis, & sic videtur sibi in hoc contrarium; nam in hoc caſu, quo judex sine cause cognitione

detegit, aut novit super facta ipso, est grave peccatum contritum. Ratio, quia iure interrogare non potest, nisi habeat infamiam, vel indicia, vel semiplena probatio.

12 Sextuſt limitat *Navar.* dicit, *coroll.* 52. numer. 600, si judex procedat causa cognita: si enim causa cognita procedat, tenetur tam reus, quam tefis veritatem propagare in dubio. Ratio, quia sententia judicis procedentis ex causa cognitiva, præsumitur in dubio iusta: ergo idem est intelligentium de interrogatione tefis; quam judex facit causa cognita. Sed melius alii auctores citati non apponunt hanc limitationem, & sine tali limitatione idem affirmat idemmet *Navar.* alii locis citatis: immo, ut dicitur, *Ita Sotus* *Supra*, affirmat prius debere confare de infamia, vel de indicis probatis, & sic videtur sibi in hoc contrarium; nam in hoc caſu, quo judex sine cause cognitione

detegit, aut novit super facta ipso, est grave peccatum contritum. Ratio, quia iure interrogare non potest, nisi habeat infamiam, vel indicia, vel semiplena probatio.

13 Septuſt limitat *Navar.* dicit, *coroll.* 52. numer. 600, si judex procedat causa cognita: si enim causa cognita procedat, tenetur tam reus, quam tefis veritatem propagare in dubio. Ratio, quia sententia judicis procedentis ex causa cognitiva, præsumitur in dubio iusta: ergo idem est intelligentium de interrogatione tefis; quam judex facit causa cognita. Sed melius alii auctores citati non apponunt hanc limitationem, & sine tali limitatione idem affirmat idemmet *Navar.* alii locis citatis: immo, ut dicitur, *Ita Sotus* *Supra*, affirmat prius debere confare de infamia, vel de indicis probatis, & sic videtur sibi in hoc contrarium; nam in hoc caſu, quo judex sine cause cognitione

detegit, aut novit super facta ipso, est grave peccatum contritum. Ratio, quia iure interrogare non potest, nisi habeat infamiam, vel indicia, vel semiplena probatio.

14 Octavo limitat *Navar.* dicit, *coroll.* 52. numer. 600, si judex procedat causa cognita: si enim causa cognita procedat, tenetur tam reus, quam tefis veritatem propagare in dubio. Ratio, quia sententia judicis procedentis ex causa cognitiva, præsumitur in dubio iusta: ergo idem est intelligentium de interrogatione tefis; quam judex facit causa cognita. Sed melius alii auctores citati non apponunt hanc limitationem, & sine tali limitatione idem affirmat idemmet *Navar.* alii locis citatis: immo, ut dicitur, *Ita Sotus* *Supra*, affirmat prius debere confare de infamia, vel de indicis probatis, & sic videtur sibi in hoc contrarium; nam in hoc caſu, quo judex sine cause cognitione

detegit, aut novit super facta ipso, est grave peccatum contritum. Ratio, quia iure interrogare non potest, nisi habeat infamiam, vel indicia, vel semiplena probatio.

15 Undevigesimo limitat *Navar.* dicit, *coroll.* 52. numer. 600, si judex procedat causa cognita: si enim causa cognita procedat, tenetur tam reus, quam tefis veritatem propagare in dubio. Ratio, quia sententia judicis procedentis ex causa cognitiva, præsumitur in dubio iusta: ergo idem est intelligentium de interrogatione tefis; quam judex facit causa cognita. Sed melius alii auctores citati non apponunt hanc limitationem, & sine tali limitatione idem affirmat idemmet *Navar.* alii locis citatis: immo, ut dicitur, *Ita Sotus* *Supra*, affirmat prius debere confare de infamia, vel de indicis probatis, & sic videtur sibi in hoc contrarium; nam in hoc caſu, quo judex sine cause cognitione

detegit, aut novit super facta ipso, est grave peccatum contritum. Ratio, quia iure interrogare non potest, nisi habeat infamiam, vel indicia, vel semiplena probatio.

16 Dicitur *Navar.* dicit, *coroll.* 52. numer. 600, si judex procedat causa cognita: si enim causa cognita procedat, tenetur tam reus, quam tefis veritatem propagare in dubio. Ratio, quia sententia judicis procedentis ex causa cognitiva, præsumitur in dubio iusta: ergo idem est intelligentium de interrogatione tefis; quam judex facit causa cognita. Sed melius alii auctores citati non apponunt hanc limitationem, & sine tali limitatione idem affirmat idemmet *Navar.* alii locis citatis: immo, ut dicitur, *Ita Sotus* *Supra*, affirmat prius debere confare de infamia, vel de indicis probatis, & sic videtur sibi in hoc contrarium; nam in hoc caſu, quo judex sine cause cognitione

detegit, aut novit super facta ipso, est grave peccatum contritum. Ratio, quia iure interrogare non potest, nisi habeat infamiam, vel indicia, vel semiplena probatio.

17 Dicitur *Navar.* dicit, *coroll.* 52. numer. 600, si judex procedat causa cognita: si enim causa cognita procedat, tenetur tam reus, quam tefis veritatem propagare in dubio. Ratio, quia sententia judicis procedentis ex causa cognitiva, præsumitur in dubio iusta: ergo idem est intelligentium de interrogatione tefis; quam judex facit causa cognita. Sed melius alii auctores citati non apponunt hanc limitationem, & sine tali limitatione idem affirmat idemmet *Navar.* alii locis citatis: immo, ut dicitur, *Ita Sotus* *Supra*, affirmat prius debere confare de infamia, vel de indicis probatis, & sic videtur sibi in hoc contrarium; nam in hoc caſu, quo judex sine cause cognitione

detegit, aut novit super facta ipso, est grave peccatum contritum. Ratio, quia iure interrogare non potest, nisi habeat infamiam, vel indicia, vel semiplena probatio.

18 Dicitur *Navar.* dicit, *coroll.* 52. numer. 600, si judex procedat causa cognita: si enim causa cognita procedat, tenetur tam reus, quam tefis veritatem propagare in dubio. Ratio, quia sententia judicis procedentis ex causa cognitiva, præsumitur in dubio iusta: ergo idem est intelligentium de interrogatione tefis; quam judex facit causa cognita. Sed melius alii auctores citati non apponunt hanc limitationem, & sine tali limitatione idem affirmat idemmet *Navar.* alii locis citatis: immo, ut dicitur, *Ita Sotus* *Supra*, affirmat prius debere confare de infamia, vel de indicis probatis, & sic videtur sibi in hoc contrarium; nam in hoc caſu, quo judex sine cause cognitione

detegit, aut novit super facta ipso, est grave peccatum contritum. Ratio, quia iure interrogare non potest, nisi habeat infamiam, vel indicia, vel semiplena probatio.

19 Dicitur *Navar.* dicit, *coroll.* 52. numer. 600, si judex procedat causa cognita: si enim causa cognita procedat, tenetur tam reus, quam tefis veritatem propagare in dubio. Ratio, quia sententia judicis procedentis ex causa cognitiva, præsumitur in dubio iusta: ergo idem est intelligentium de interrogatione tefis; quam judex facit causa cognita. Sed melius alii auctores citati non apponunt hanc limitationem, & sine tali limitatione idem affirmat idemmet *Navar.* alii locis citatis: immo, ut dicitur, *Ita Sotus* *Supra*, affirmat prius debere confare de infamia, vel de indicis probatis, & sic videtur sibi in hoc contrarium; nam in hoc caſu, quo judex sine cause cognitione

detegit, aut novit super facta ipso, est grave peccatum contritum. Ratio, quia iure interrogare non potest, nisi habeat infamiam, vel indicia, vel semiplena probatio.

20 Dicitur *Navar.* dicit, *coroll.* 52. numer. 600, si judex procedat causa cognita: si enim causa cognita procedat, tenetur tam reus, quam tefis veritatem propagare in dubio. Ratio, quia sententia judicis procedentis ex causa cognitiva, præsumitur in dubio iusta: ergo idem est intelligentium de interrogatione tefis; quam judex facit causa cognita. Sed melius alii auctores citati non apponunt hanc limitationem, & sine tali limitatione idem affirmat idemmet *Navar.* alii locis citatis: immo, ut dicitur, *Ita Sotus* *Supra*, affirmat prius debere confare de infamia, vel de indicis probatis, & sic videtur sibi in hoc contrarium; nam in hoc caſu, quo judex sine cause cognitione

detegit, aut novit super facta ipso, est grave peccatum contritum. Ratio, quia iure interrogare non potest, nisi habeat infamiam, vel indicia, vel semiplena probatio.

21 Dicitur *Navar.* dicit, *coroll.* 52. numer. 600, si judex procedat causa cognita: si enim causa cognita procedat, tenetur tam reus, quam tefis veritatem propagare in dubio. Ratio, quia sententia judicis procedentis ex causa cognitiva, præsumitur in dubio iusta: ergo idem est intelligentium de interrogatione tefis; quam judex facit causa cognita. Sed melius alii auctores citati non apponunt hanc limitationem, & sine tali limitatione idem affirmat idemmet *Navar.* alii locis citatis: immo, ut dicitur, *Ita Sotus* *Supra*, affirmat prius debere confare de infamia, vel de indicis probatis, & sic videtur sibi in hoc contrarium; nam in hoc caſu, quo judex sine cause cognitione

detegit, aut novit super facta ipso, est grave peccatum contritum. Ratio, quia iure interrogare non potest, nisi habeat infamiam, vel indicia, vel semiplena probatio.

22 Dicitur *Navar.* dicit, *coroll.* 52. numer. 600, si judex procedat causa cognita: si enim causa cognita procedat, tenetur tam reus, quam tefis veritatem propagare in dubio. Ratio, quia sententia judicis procedentis ex causa cognitiva, præsumitur in dubio iusta: ergo idem est intelligentium de interrogatione tefis; quam judex facit causa cognita. Sed melius alii auctores citati non apponunt hanc limitationem, & sine tali limitatione idem affirmat idemmet *Navar.* alii locis citatis: immo, ut dicitur, *Ita Sotus* *Supra*, affirmat prius debere confare de infamia, vel de indicis probatis, & sic videtur sibi in hoc contrarium; nam in hoc caſu, quo judex sine cause cognitione

detegit, aut novit super facta ipso, est grave peccatum contritum. Ratio, quia iure interrogare non potest, nisi habeat infamiam, vel indicia, vel semiplena probatio.

23 Dicitur *Navar.* dicit, *coroll.* 52. numer. 600, si judex procedat causa cognita: si enim causa cognita procedat, tenetur tam reus, quam tefis veritatem propagare in dubio. Ratio, quia sententia judicis procedentis ex causa cognitiva, præsumitur in dubio iusta: ergo idem est intelligentium de interrogatione tefis; quam judex facit causa cognita. Sed melius alii auctores citati non apponunt hanc limitationem, & sine tali limitatione idem affirmat idemmet *Navar.* alii locis citatis: immo, ut dicitur, *Ita Sotus* *Supra*, affirmat prius debere confare de infamia, vel de indicis probatis, & sic videtur sibi in hoc contrarium; nam in hoc caſu, quo judex sine cause cognitione

detegit, aut novit super facta ipso, est grave peccatum contritum. Ratio, quia iure interrogare non potest, nisi habeat infamiam, vel indicia, vel semiplena probatio.

24 Dicitur *Navar.* dicit, *coroll.* 52. numer. 600, si judex procedat causa cognita: si enim causa cognita procedat, tenetur tam reus, quam tefis veritatem propagare in dubio. Ratio, quia sententia judicis procedentis ex causa cognitiva, præsumitur in dubio iusta: ergo idem est intelligentium de interrogatione tefis; quam judex facit causa cognita. Sed melius alii auctores citati non apponunt hanc limitationem, & sine tali limitatione idem affirmat idemmet *Navar.* alii locis citatis: immo, ut dicitur, *Ita Sotus*

alias interrogations particulares, est licitum. Ratio, quia non datur reo pejorandi anima, nec compellitur ad revealandum secreta, quia virtute talis juramenti nil cogitur revelare in particulari; quare si posset rogetur non iuridice de aliquo, non tenetur respondere, & sic intelligitur lex illa part. & recipit. Et Greg. Lop. ita est. intelligentias; non enim explicat posse juramentum accipi in principio litis super interrogacione in particulari. Ita *Sotus ubi supra*, *Navar. coroll. 64.* n. 747. & quidam recentiores docti.

D U B I U M XXXV.

An licet iudici uti simulatione al qua, ut a reo, auctore vereitatem rei apud ipsum dubie, quam iuridice rogat, exquirat? an possit delatum de criminis ad causam damnare ex sola confessione, quam ab ipso promissa criminis imputantur extor sit?

1. Quod primum respondetur, bene posse tali simulatione uti, & probatur ex 3. Reg. 3. ubi Salomon simulavit, velle perueram in frusta conciderem, ut vel sic veritatem extorqueret. Probatur etiam ex cap. *utile*, 22. q. 2. item, quia iudex in hoc nullam interrogat injuriam. Ita tenet *Panorm. cap. afferre*, de *presump.* & *communi* *tibi*, ut refert, & sequitur *Covar.* 1. var. c. 2. num. 16. & *Plaza ubi infra*, n. 1.

Quod secundum duplex est sententia.

2. Prima dicit posse iudicem absque ullo peccato istum punire. Ratio, quia ita pro illo perniciofa est reprobatur, & idem eam iudicem servare non tenetur. Ita *Archid.* 8. cap. *utile*, & cap. *nos in quenquam*, 2. q. 1. ubi & *Dominicus*, *Felin.* d. cap. *aferre*, & cap. *accusare*; et 2. ut non *confessi*, *Paris à Puto*, & *Cyprius* citati per *Covar.*

3. Secunda sententia, quia longeerior est, auctoritate talis confessionis non posse reum condemnari. Ratio, haec confitetur extorta est a iudice per dolum; ergo non est ex scripta ad condemnationem sufficiens, c. *sane*, *de veneno*. Item quia sepe reus credens iudicem fidem ei iuraverat, ut tandem a carceribus, quibus opprimitur, liberaret, confitebitur crimen, quod forte non fecit. Hanc sententiam tener plures referunt *Annon. Gomez* 3. var. cap. 12. num. 6. *Covar. ubi supra*, *Immols*, *Decius*, *Hippolitus*, *Thom. Gammari*, *Franciscus Duar*, *Jacobus à Belluzzo*, *Paris à Pareo*, citati per *Cov. Julius Clarus praef.* crim. 6. cap. *questionis* 55. §. *tertia secundum*, dicit, si haec promissio facta est a Principe, qui potest penam condonare, est ferenda; si vero a iudice inferiori, non: at non est (inquit) damnandus persona ordinaria. *Plaza epitome delicti*, lib. 2. c. 37. *naturae* 6. & 7.

Sed sunt notanda quadam.

4. Primo nota hanc sententiam procedere, ubi criminis reus confessionem sic extortam revocaverat: quod si tam in ea confessione spe promissio frustatus pervererat, damnari poterit ex mente omnium. Ita *Covar. ubi supra*, *Plaza num. 7.*

5. Secundo nota, quod si tali spe frustatus nec confirmaverit, nec revocaverit confessionem, non potest persona ordinaria crimini puniri. Ita *Plaza num. 9. Covar. ibi*, subiungens iudicem, qui hoc fecerit, tot virorum doctorum, quos retuli, prima opinione fretri, non effacerit increpandum, nec persona male judicantis puniendum: persona autem arbitraria, & mitiori (inquit) hujusmodi reum punire, seorsim expedit repubica. Quod si tamen contigerit prater hanc rei confessionem aliquot adesse coniuncturas, aut presumptions commissi ab eo criminis, non erit (inquit) a iure devium eum etiam persona ordinaria punire, cum his conjecturas maxima illa accepte sit, quod ipsa crimen fatus sit, nec cum confessionem comporta iudicis simulatione revocaverit. Hac *Covar. ibi*, vide *sup. hoc lib. 6.c. 1. nro. 6.*

D U B I U M XXXVI.

An ut testes teneantur faceri, sit necessarium, ut sciant esse infamiam, vel indicia, vel semiplenam probationem.

5. Atque dubitandi est Doctorum varietas, nam *Div. Tiron.* & quidam alii videntur teneri, neceſſe esse, ut testis a iudice rogari fatetur veritatem, & haec praecedant: nam 2. 2. 9. 70. art. 1. sic dicit: si de occulis, quorum non praeceſſit infamia, interrogetur testis, non tenetur respondere, etiamque immincat periculum accusatori, & sibi imputat accusator. Idem *Cajet. ibi*, *D. Anton.* 2. part. iii. 1. cap. 19. §. 7. *glossa*, *Panorm.* c. 1. de *testis* *legende*, *verbis*, *an si peccatum*, *Archid.* cap. 1. 22. g. 2. *Arg. verbo testis*, num. 26. *Perez. lib. 8.* tit. 4. fol. 131. pag. 1. Idei-

semiplenam probatum est. *Sylv. verbo correſſio*, *question. 8.* & *verbo testis*, 9. 8. dictio 1. *Armid. verbo testis*, *numer. 10.* *Cordub.* *summa*, 9. 65. *mitio*, *Palauis in summa*, *verbis* *ex his*, *Navar.* c. *inter verba*, *corol.* 52. n. 597. & 599. & *co* *rol.* 63. num. 708. & 709. & *in summa* 4. 12. *Lat. na. 8. Hipp.* num. 9. & *cap. 25.* num. 43. & 49. Pro eadem sententia videtur esse *Sotus lib. de Jereſeo*, *memb. 2. queſt. 7.* pof. *tertium* *concluſionem*, *verbis*, *ut vero*, ubi dicit testem non tenetur aduersus alium in re gravi responderem, antequam illi iuridice conlittere iudicem iure praecepere. Infuper pro hac sententia videtur esse omnes illi, qui *supra dub. 22. citati sunt*, afferentes reum non posse interrogari de focus occultis, qui non laborant infamia, vel indicia; & confitentiam talium reum interrogari de focus tamquam testem.

2. Nota etiam aliquos ex his dicere, requiri ipsam infamiam, vel indicia, vel semiplenam probationem esse probatum in processu, & hoc confutare testem. Ita *Palau. ubi supra*, addens, non altere teneri, nec licet posse testem testificari. *Nav. locis citatis* 4. dicit tamen, quod, si via accusationis procedatur, potest, licet non tenetur, ferre certiōnum, licet crimen semiplenam probationem non sit: si vero via inquisitionis, nec tenetur, nec potest, nisi ipsi confiteri infamiam esse probatum in causa, quibus infamia requiritur. Hece *Navar. distinctione* 708. & 709.

3. At contraria sententiam tenet *Sotus lib. 5.* de *justit. 9.* 7. art. 2. ad 2. ubi sic inquit: Si testis interrogetur per viam inquisitionis, non tenetur respondere, nisi, vel infamia praeceſſerit, vel indicia: si autem via accusationis, tenetur adductus in testem responderem, licet semiplenam probatum non sit, sed ipse solus delictum videbit: reus vero respondere non tenetur, nisi praeceſſerit unus idoneus, juratique testis. Ecce quo padu diffringantur confitentia inter reponitum rei, & testis, quod illa praeceſſit semiplenam probationem testam esse, haec autem minimè. Huius sententiae facient aperte *Sylv. inquisitio* 1. queſt. 3. dictio 3. *D. Anton.* 3. p. tit. 9. cap. 7. §. 5. *Palau. 4. dict. 19. queſt. 4. sub falso*; dicunt enim diligente iudicem iuste rogare, cum praeceſſit infamia, vel ell accusator: ergo aperte innuant testem teneri responderem semper, cum via accusationis procedatur. Sit pro rei solutione.

4. Prima conclusio. Si crimen sint in praedictum rei publica, vel grave damnum tertium pendens in futurum, tunc sine per inquisitionem, sine per accusationem procedatur, tenetur testis, sine vocatus, sine non, ad testimoniū rei, quando alia via damno huic confiti non potest, licet nec infamia, nec indicia praeceſſerit. Concluſio eti apud omnes certa, & hæc repetita, maximè *spuria*, ubi de denunciatione.

5. Secunda conclusio. Quando crimen non sunt in alterius damnum, sed ad punitionem queruntur, si proceditur via inquisitionis, non tenetur testis responderem, nisi infamia rei praeceſſerit (intellige cum *Navar.* in causa, in quibus infamia requiritur ad inquirendum.) Probatur: testis non tenetur responderem, nisi iudex iuridice procedat, sed iudex via inquisitionis nequit iuste rogare crimen in speciali, nisi infamia notatum sit, ut supra latè probavi: ergo Ita tenet *Perez ubi supra*, *Nav. sup.* & sic intelliguntur *D. Thom.* & ceteri citati afferentes, non teneri testem respondere, nisi de criminibus infamia notata: nam in processu per accusationem conflat infamia non requiri. Et in hac conclusione nobiscum convenit *Sotus*, licet dicti sufficiat etiam indicia, cum haec secundum ipsum sit fint ad inquirendum, quod *supra* probavi. Hanc etiam conclusionem tenet *Sylv. inquisitio* 1. q. 7. dictio 5. *Aug. ibi*, numer 1.

6. Tertia conclusio. Si via accusationis procedatur, certus est, prærequiri, ut tenetur, & licet possit testis responderem iudicis, probabili aliquo via certos esse tali criminis, vel esse infamiam, vel indicia semiplenam, vel esse testem unum integrum, qui testificari possit delictum illud. Ratio, quia iudices judicare non possunt, ne interrogare etiam per viam accusationis, nisi talis indicia, vel semiplenam probatio sit, ut supra dictum est. Item, quia colligitur ex multis testibus, in quibus iudicibus stricte prohibetur, ne occulit iudicem, nec interrogat *cap. inquisitio*, *de accusat. c. cum ad monstrositatem, de confess. c. veniens, de testibus*, c. *qui guid.* & c. *monstr.* 22. *question. 4. cap. Super eo, de offe. delig. cap. quamvis, de reſcript. in 6. & 1. divisi*, patet etiam ex autocribus citati.

7. Quarta conclusio. In dubio an iudex iuridice roget, non tenetur testis responderem; de hoc conclusione late *præcepti*.

8. Ultima conclusio. Licet probabilis sit sententia, dicens requiri, ut testis tenetur responderem, ut indicia, vel semiplenam probatio sit facta in processu, at probabilius est id non requiri, dummodo confit testi tali esse indicia, vel infamiam, vel esse alium testem omnium exceptione majorum, qui testificari possit, & semiplenam non probaret. Ratio, quia nisi hoc esset verum, nulla crimina quantumvis probabilita, possint puniri, & contra nulla potest iudex procedere, quia nisi possit iudex ex-

examinet testes super infamia, vel super indicia, vel super facto ipso, non potest constare de infamia, vel de indicis, aut de semiplenam probatione: ergo necesse est, ut iudex ante tales probationes factas habeat ius ad interrogandum, alioquin cum nullum testem in principio caufa posset interrogare, similiter nullum delictum posset punire. Item quia est confitudo receptissima de hac conclusione, ut fateatur *Palau. verbo iudex*, & hanc sententiam ultra *Sotum*, & certissimum in toto populo, posset iudex punire ad scandulum scandalum. Sed subdit, res est dubia, & aliorum iudicis committit. Hoc secundum tenent multi recentiores Magistri, sed dicunt teneri restituere reo dannis omnia punitionis. Idem tenet *Navar. infra*.

4. Ex hac conclusione inferit *Ant. Gomez ubi supra*, plurimes referens.

Primum contra *Baldum*, quod si reus potius est in tortura, non præcedentibus legitimis indicis, & in tortura confessus est delictum, licet postea post diem naturalem persistet, & ratificet confessionem, non potest condemnari, quia tortura fuit iniulta.

Secundum dicit, quod si ex non punitione criminis se extoritur grave subvertetur scandalum, ut si crimen est scindendum, & per talen rei confessionem effet jam publicatum, & certissimum in toto populo, posset iudex punire ad scandulum scandalum. Sed subdit, res est dubia, & aliorum iudicis committit. Hoc secundum tenent multi recentiores Magistri, sed dicunt teneri restituere reo dannis omnia punitionis. Idem tenet *Navar. infra*.

4. Ex hac conclusione inferit *Ant. Gomez ubi supra*, plurimes referens.

Secundum contra *Baldum*, quod si reus potius est in tortura, non præcedentibus legitimis indicis, & in tortura confessus est delictum, licet postea post diem naturalem persistet, & ratificet confessionem, non potest torqueri privilegia personæ, ut quia est nobilis, vel in alia dignitate politus, aut si non potest torqueri ratione minoris cratis, vel fœdatus, confessus etiam ratificata est nulla, quia tortura fuit iniulta. Item, si fœdat est tortus, & postea iterum iniulta torturatur, licet non sit tortus appellavit. Item si ex qualibet alia causa reus iniulta torquatur, confessus etiam nulla, etiam si ratificatur. Item si contrarium sit vera legitima probatio, ex qua possit distinctivè condemnari, & per iudicem torquatur, & confiteatur, & postea ratificetur, confessus erit nulla: & similiiter sicut ante confessionem potest appellare.

5. Secunda conclusio. Quando iudex etiam absque meatu gravi, id est per iniuntas interrogaciones extorti confessionem a reo, qui iniuntur interrogatiois ignorabat, tunc probabilis est, non posse procedere ex tali cognitione. Ratio: nam iniuntur faciens, tenetur eam corrigerre, & latio faciliſſime, & non iplam injuriam continuare, quod non potest preſtare iudex, nisi celerit a proœcutione ab Ecclesiæ per injuriam idem fatentur DD. ut viuum sit *spuria*, cap. 1. Hec conclusio est contra *Navar. corollar. 62.* numer. 687, ubi universaliter tenet iudicem, qui per iniuntas interrogaciones aliquid extortit a reo, posse ex tali cognitione procedere, & contra *Navar. lib. 7. de ref.* cap. 3. numer. 243, id dicendum iudicem inferiori, fœsus (inquit) de iudice supremo, fatetur tamen *Navar. num. 244.* tenet restituere damnam, quia licet iudex inferior teneat iam damnare, at fuit iniuncta in causa. Sed verior est nostra sententia, quod est*spuria*, & *Capitani ubi supra*, & *Sotus lib. 5. de ius. 9. 6. art. 2. conclus.* 6. & can. videturne *Ant. Gomez*, & per ipsum citati, quia nulla est ex defendo iustitia, vel nam ex confessione, quia nulla est ex defendo iustitia, vel pars, vel personæ, non potest procedi. Hanc etiam tenuerunt multi recentiores Magistri.

6. Tertia conclusio. Quando iudex extorti confessionem a reo, non per metum gravem, sed per iniuntas interrogaciones, vel metum leviem, si reus sciens confessionem esse iniunctam, & non debitam, & se potest ab ea excusare, non excusat, sed confiteatur, probabilius est ex tali confessione posse iudicem procedere, & punire. Ratio, quia ipse reus in hoc causa viuis est cedere iuri. Item, quia metus levis pro nullo reputandus est. Et in hoc causa confessum cum sententia *Navarri* citati in *secunda conclusio*. Ita *Navar. num. 246.* & quidam juniores docti: & facit aperte pro hac conclusione, quod quando in processu, vel forma inquisitionis fuit aliquis defectus in substantialibus, & reus non apponit iudicii talem defectum, sed ipso non obstante fatetur veritatem, potest tunc iudex ex tali confessione procedere, & punire reum, ut colliguntur ex *cap. 1. de confess.* in 6. & docet *Sylv. inquisitio* 1. g. 3. in fine, *D. Anton. 3. part. iii. 9. c. 7. §. 2.* & *Navar. numer. 247.*

7. Quarta conclusio. Si iudex per iniuntas interrogaciones extorti crimen rei a testibus, etiam scientibus iniunctam, & potenter opponere, non potest ex tali cognitione procedere. Ratio, quia in loco causa iniuncta iustitiae iudex non potest poterum cedere iuris alieno, sicut ex proprio. Ita multi docti Magistri, & in hoc causa confessum cum sententia.

8. Quinta conclusio. Si iudex interroget in generali, & testes male detegant crimen aliquod rei, potest iudex ex tali cognitione procedere. Ratio, quia iudex nullam iuravit in*spuria*.

6. Sexta conclusio. Si iniunctio non se tenet ex parte iudicis judicantis, sed ex parte alterius, tunc ex tali cognitione potest iudex procedere: ut si quis minus extortetur a Petro, quod Joannem occidit, & testes, quibus convinci potest, & tandem enim deferat ad iudicium, tunc posset iudex procedere. Ratio, quia in his causis iudex nullam iniunctam iustitiae iudex; & licet alii reverlande testis criminis peccaverint, iniunctio egerint, non debet eorum iniunctas accere iustitiae, & boni communis, ad quod magis pertinet, notum crimen punire. Item quia si necessarium, effet, ut prima manifestatio criminis effet fine iniunctio, ad hoc ut iudices procederent, se ferre nulla crimina punirent. Ita *Sotus*, *Ledeſma ubi su* *pra* 3.

3. Circa hanc conclusionem nota *Sotum* dicit, quod si metus effet levis, ut quia iudex leviter ministrat tormenta, non est adeo certum ex tali confessione non posse iudicem procedere, quia licet iudex aliquam in-

præ. Henr. l. 6. de punit. c. 26. n. 2. *Nay. c. inter verba*, corol. 62. n. 769. Sed nota quod *Sotus* hanc conclusionem affectis de perfida privata extorquentे veritatem. Unde aliud videat sentire, quando aliquis iudex extorqueret veritatem: tunc enim videat sentire, quod alius iudex ex illa cognitione non posset procedere. Sed *Nay. Iedema* absolutè ponunt hanc conclusionem, & sic dicendum est, quod ille iudex potest procedere ex veritate ab alio iudice iniustè extorta, quia illi, qui procedit, iniustitiam non fecit. Ita nonnulli recentiores Magistri.

10 Ultima conclusio. Si cognitione criminis, qualcumque sit, ortum habuerit ex confessione sacramentali, ut si laicorum coram multis dederit confessionem, vel laicus revelavit peccatum, quod in confessione audivit, habitum mentitus ficeretur, ac demum per ora devenierit ad aures judicis, si ipsi confiterit via confessionis dimanante infamiam, non potest illo modo ex tali cognitione procedere. Ratio, quia fieret flagrante iniuria, & arceretur homines a confessione. Ita *Sotus*, & *Henr. suprà*, addens teceri, facta pro infectis haberi. Idem colligunt ex *Nay. c. pan. de pun. sij. 6. n. 43.* *Ludov. Lopez* l. 1. tom. infra*ibid.* nov. cap. 37. paulò post *principium*, *Si hoc scirentur*, dicunt enim eum, cui causa defraudenti revelata ei confessio, teneri ad secretum, quia res transit cum suo onere. At *Ludov. ubi suprà*, videtur tenere oppositum, dicti enim, quod licet ex confessione revelatio ne non posset iudex procedere; at si inde oriretur infamia, poterit utique; sed magis placet sententia *Sotis*.

DUBIUM XL.

An quando proceditur via inquisitionis, sit insi genda pena integræ.

1 Prima conclusio. Quando proceditur via inquisitoria, nisi secundum ius canonicum, non est peccator regulariter tota juris pena puniendum, sed per iudicis distinctionem pena moderanda est secundum personam, & deinde circumstantias. Ratio, quia tunc non est pars, quam compellat iudicem, & ideo benignius debet agere. Item, quia solum est vindicta publica, & non satisfactio privata. Ita habetur expressè, *inquisitionis*, *de auctoribus*, & *doct. Sotus* l. 6. *de severo*, memb. 2. 9. 6. *Ant. Gomez*, *cap. 3. var. refol. c. 1. n. 5.* *Nay. c. inter verba*, corol. 48. n. 582.

2 Secunda conclusio. Aliqua tamen sunt delicta, pro quibus eadem, vel ferè eadem pena est infligenda, ac si procederent via acentiationis, ut in simonia, homicidio, & in aliis, ob quæ incurrit irregularitas, vel privatio be neficii; privatus quis beneficio, & incurrit irregularitas, sive per viam accusations, sive inquisitions procedatur.

Pater ex d. c. inquisit. Sotis. Syb. D. Ant. ubi suprà. Idem dicitur, quando criminis sunt auctoribus, & etiam quando reus auctor crimen: tunc enim pena ordinaria debet puniri. *Innoc. c. qualiter 2. de accusat. Nay. c. Ant. Gomez*, *ubi suprà*.

3 Ultima conclusio. Secundum ius civile, licet procedatur via inquisitionis, si plene probatur crimen, infligite pena integræ, *ex l. 2. C. de abscondit.* Sic plures, quos sequuntur *Ant. Gomez*, & *Nay. ubi ibi*.

DUBIUM XLI.

Quæ probatio requiratur ad puniendum per viam inquisitionis? Item quæ forma, & solemnitas sit servanda in via inquisitionis.

1 Quoad primum dico primum, quod quando proceditur contra laicos, vel clericos faculares in causis gravibus, & ad graves penas, requiruntur legitima probatio necessariò conclusiva, *l. sciant. Cod. de probat.* Item etiam, quando proceditur contra Religiosos in causis gravibus, & de criminibus notabilibus, requiruntur legitima & exacta probatio, *ex e. licet Heli de bono.*

2 Secundo, quando proceditur contra laiculare in causis leibus, & modici prejudicii, & quando proceditur contra religiosos ad penas, & correctionem secundum regulam, quæ similius leves sunt, non requiruntur legitima probatio, sed sufficit infamia orta ex legitima præsumptionibus, & indicis. Et potest in familiis causibus procedi de piano sine solemnitate judicis, *reprobabilis*, *de appellat.* *Hæc Syb. inquisit. 1. q. 10.* & *inquisit. 2. d. 7. D. Ant. 3. p. tit. 9. c. 7. 5. 7.*

3 Quoad secundum confine *Syb. inquisit. 1. q. 9.* & *D. Ant. ubi suprà.* *Ant. Gomez* *tom. 3. l. 1. n. 50.* ubi optimè docent formam, & solemnitatem obseruantur.

DUBIUM LXII.

An peccata publica sint necessariò publicè punienda.

1 In hac conclusione certum est, Prelatos teneri peccata publica publicè coripere. Ratio, quia tenentur bono communi consilere, & scandala populi federe. *Pater l. ad Tim. 5. Peccatum coram omnibus arguitur*, & ex cap. 5. peccaverit, 2. q. 1. & c. 1. *c. de pan. & remis.* Ita *Sotus* memb. 2. 9. 4. concil. 1. *Navar. c. inter verba*, corol. 36. n. 609. & 610. Sed nota *Sotus* afficeret intelligi per publica delicta notoria potioritate facili. Alii autem (*inquit*) licet infamia laboret, non sunt continuo publicè corripienda. Sed *Nay. corol. 62. n. 65.* dicit publica ad hunc effectum est notoria, vel famosa, & ratio est, quia quasi delicta est notoria. Ita *Sotus*, & *Henr. suprà*, addens teceri, facta pro infectis haberi. Idem colligunt ex *Nay. c. pan. de pun. sij. 6. n. 43.* *Ludov. Lopez* l. 1. tom. infra*ibid.* nov. cap. 37. paulò post *principium*, *Si hoc scirentur*, dicunt enim eum, cui causa defraudenti revelata ei confessio, teneri ad secretum, quia res transit cum suo onere. At *Ludov. ubi suprà*, videtur tenere oppositum, dicti enim, quod licet ex confessione revelatio ne non posset iudex procedere; at si inde oriretur infamia, poterit utique; sed magis placet sententia *Sotis*.

At vero dubium est, an persona privatæ saltem ex charitate teneantur ad publicam correctionem. Duplex est sententia.

2 Prima tenet, etiam personas privatæ teneri publicè reprehendere peccantem publicè, & in conspectu populi, ut aliorum scandalo confundantur; cum hac tamē moderatione, quod si peccatum publicè communis non est im mediate contra divinum honorem, non tenetur ad id cum notabili damno, si vero ut immediate contra divinum honorem, ut blasphemia, quæ graviter laceret divinum honorem, unde adstantes anfani Deum contemnendi sumuntur, tunc etiam cum gravi damno tenentur publicè reprehendere. Hanc affirmant *Sotus ubi suprà*, & confirmatur ex *Cone. Later.* sub *Leone XI.* ubi dicitur, quod audientes blasphemos, tenentur illos graviter objurare, & judicari seculari, vel Ecclesiastico intra triumphi denunciare. Ideo docet etiam *Sotus lib. 1. de nay. & grat. cap. 22. verbi. 9. 1. 2. 3. 4. 5.* *Nay. c. inter verba*, corol. 48. n. 582.

3 Altera sententia tenet, non esse peccatum mortale in privatibus non corrigitur peccatores, vel blasphemos publicos: tum quia aliter scandalo confundere possunt: tum quia correptione, quæ ad commune bonum ordinatur, Prelatorum est; ut docet *D. Thom. supr. g. 33. art. 3.* Hanc etiam latius probans *Nay. corol. 56. n. 610.* docet tamen idem *Nay. Summ. Lat. 1. 2. 3. 4. 5.* teneri saltu ferente corrige re, licet non esset spes emenda: sed de hac re late dixit, *2. summe. c. 32. n. 46. & 5.*

CAPUT IV.

De Reo.

Multa que hic dici possent de reo, partim dicta sunt *supr. c. 3. de inquisitione*, partim *l. 3. summ. c. 6. & 7. & 8.* alia, quæ ad appellationem pertinent, tractata sunt *in ead. l. 3. c. 1.* ubi late diximus, quando licet corrigere, ut licet non esset spes emenda: sed de hac re late dixit, *2. summe. c. 32. n. 46. & 5.*

SUMMARIUM.

- DUB. 1. An reus accusatus possit licet petere ab accusatore, ut ab accusatione desistat, etiam si est sibi hoc pretio.
2. An licet sit appellare ad superiorum, ut quod habeat contraria opinionem, vel quia favore aliquo ductus differat sententiam, vel mitius puniat.
3. An reus, contra quem existant legitima probationes, possit torquere, ut si favatur, negetur si appellatur.
4. An proprium confessus crimen appellatur possit.
5. De tortura rei.
6. Quid requiratur, ut reus possit in carcere trudi.
7. Alienatus damnatus iudeat ad mortem, si possit, fugere, non illata ut infusione, nec effrigendo carcere, vel suspendo vincula, effrigere & carcerebus? & similiter an alias vincula possit, quæ corporali suppliciis damnantur, si tamen fugere possit.
8. An vinculus non damnatur, nec damnandus ad panem sanguinis, vel mutilationis, sed altius punitionis, aut ad debita solvenda, vel panem pecuniarium possit licet fugere.
9. An licet reo carcere effrigere, vel perforare, vinculaque & cæpere.
10. An licet sit consulere vinculus, ut fugians, vel effrigens carcere, vel vincula rompere, & ad id opem praefare.
11. An Religiose licet fugare a carcere iudei superlatim.
12. An damnati ad carcere perpes num, vel temporalem fugere possint.
13. An reus damnatus ad mortem, qui potest a carcerebus fugere, teneatur ad id, vel possit in carcerebus manere.
14. An reo damnato ad mortem sumit, licet astinere a carcere.
15. An licet sit reo ebedio ministris justis, & ascendere locum supplici, & alii similia faciendo.
16. An vinculus, qui promittit, vel juravit se rediurum ad carcere, teneatur redire.

17. *Ait*

Lib. VI. Cap. IV. Dub. II. III. Ec.

143

17. An condemnatus iuste possit judicari, vel ministris justis responde, & quid de innocentis damnato, tamen iuxta allegata probata.

18. An damnatis ad mortem licet fugere.

19. An damnatis ad exilium, quæ bona anni partem latent intrat, cum, a quo exilarunt, peccata mortaliter.

DUBIUM I.

An reus accusatus possit licet petere ab accusatore, ut ab accusatione desistat, etiam si est sibi hoc pretio.

1 Vero arti sunt dicens modi. Quidam dicunt accusato rem peccare mortaliter, qui in causa criminali potest legitimis probationes afferre, ab accusatione desistit, quia in rem publicam delinqutit, cuius bona expeditis est crimini punitio: at in causa civili potest liberè desistere, quia ibi tantum intenditur acquisitionis juris ipsius auctoris: at juri suo quivis renunciare potest. Ita *D. Ant. 2. part. tit. 1. cap. 19. 8. 5.*

2 Alii absolute dicunt, peccare accusatores desistentem ab accusatione, & ex consequenti dantem aliquid, et ut desistat. Ita *D. Thom. supr. g. 78. art. 3. corp. & d. Thain. verbo accusatio. numer. 7. & verbo translatio. num. 2. Arnd. verbo accusatio. n. 2.*

3 Hoc etiam diuinum late tractant *Sylv. verbo accusatio. g. 11. & Nazar. c. 25. num. 3x. & 32. ubi late tractant in quibus caulis potest desistere.*

Sed breviter, quod ad preterea attinet, sit

4 Prima conclusio. Tunc tantum peccatum est ab accusatione desistere, & ex consequenti hoc petere ab accusatore, quando accusatio erat de crimen reipublicæ pernicioso, quod tenebatur acculare. Ratio, quia cum tale crimen probare possit, & accusare teneatur, non potest liberè ab accusatione desistere, & tenetur enim bono communi confundere. Ita *Sotus lib. de ffiglio. memb. 2. g. 29. concil. 3. & lib. 5. de just. 9. 5. art. 3. ad 2. & sic explicat D. Thom. idem Sotus memb. 2. 9. 3. in fine.*

5 Secunda conclusio. Si accusator accuset in causa propria, tunc ab ipso culpa potest ab accusatione desistere, & reus potest id a ipso petere, etiam pretio ad id oblato. Ita *Sotus ubi suprà*, & patet ex præcepta *Ratio*, quia unicuique liberum est juri non cedere, ac propriam injuriam remittere, & hoc est pretio estimabile.

6 Tertia conclusio. Supremus Princeps potest iuste de causa, & modo citra scandalum fiat, vel a principio abolerere accusationem, vel impedire accusatorem, ne illum prosequatur, sive accusatio sit de injurya publica, sive private, dummodo alia via restituuntur damnata, v. g. si qui peccat damnandus morte, sit valde necessarius Reipublicæ patet, quia talis Princeps potest in legi dispensare, & expedire tunc bonum communi, ut dispenset. Ita *Sotus lib. 4. concil. 5. Cap. 2. 2. 9. 68. circa 3. & 3. & uterque addit. hoc non potest iudicium inferiorem, nisi iuxta Cajetanum ex episcopis, ubi ad Principem non est recursum.*

DUBIUM II.

An licet sit appellare ad superiorum, eu quod habeat contrariam opinionem, vel quia favore aliquo ductus differat sententiam, vel mitius puniat.

1 Si prima conclusio. Quando sententia inferioris iudicis dubitatur, an sit iuste, vel an sit latu fuscum, ut reus accusatus, vel ministris justis responde, etiam si probabilitatem sententian, licet appellare sive obtinendae auxiliari sententiam, ut reprobabilis est, non amittere vim probabilitatis, tum quia utiliter non vitatur per iunctile l. 1. 6. sed mīhi, ff. de verb. oblige. Item quia alias in potestate judicis ignorari est reum culpabiliter a legis pena liberare, & si reprobabilitatem patetur. Ita *Cov. d. n. 5. in fin. prima confessio*, *Ant. Gom. d. n. 20. verbi. sed adverbendum. Olaus. in concordia juris. lit. T. verb. tortus. num. 29. Avendano in Dictionario. lit. T. verb. Tortura. concil. 12. Gregor. Lopez l. 26. tit. 1. p. 7. verbi. 1. 1.*

2 Secunda conclusio. Quando reus certo cognoscit se iuste esse condannatum, & secundum probabilitatem sententian, non licet appellare. Ratio, quia se iuste responde, & ipsius iniquitate delinqutit, etiam si calumniam potest confiteri, ut reprobabilis est, non amittere vim probabilitatis, tunc licet potest enim torquere, ut sic confiteatur scelus, & negata sibi appellatio damnetur. Ita *Nay. d. 77. & videtur approbare Cov. ubi suprà*, & multi docti Magistri intelligendo, quando alias sententia erat iustissima, & non habebant causam appellandi.

3 Ultima conclusio. In aliquo casu posset prior sententia super potest admitti, scilicet quodies iudex ex circumstantiis videtur reum ita convictere esse, ut reipublica expediat statim quodies iudicium responde, & ipsum iniquum, ac per calumniam potest confiteri veritatem, ut appellatio proposita differat nullam criminis punitio nem, tunc licet potest enim torquere, ut sic confiteatur scelus, & negata sibi appellatio damnetur. Ita *Nay. d. 77. & videtur approbare Cov. ubi suprà*, & multi docti Magistri intelligendo, quando alias sententia erat iustissima, & non habebant causam appellandi.

sententia est iusta: at supplicare ad eundem judicem in supremis tribunalibus fas est, ut temperet rigorem, & placet ultraque limitatio.

DUBIUM III.

An reus, contra quem extant legitime probationes, possit torqueri, ut si fateatur, negetur appellatio.

1 Duplex est sententia.

Prima dicit id licere. Ratio, quia alias sequentur occisione reipublice damnatur, si hac via non tollerentur occisiones iniuste appellandi. Hanc tenent Baldus Alexander, Immola, quos referunt Anton. Gomez & Navar., ubi inf. & hanc sententiam tribuit Nazar. Magistro Soto lib. de secreto, memb. 2. 9. 7. id non dicit eam expresse, sed tantum ita, verbi. & poterem, conviction per legitima testimoniam, non potest criminaliter damnari, donec confiteatur. Unde aperte sequitur Soto secundum ipsum testificari, ut confiteatur, ut vel si damnari possit. Gregor. Lopez l. 25. verbi. scilicet, tit. 9. p. 2. dicit forte illam legem favere huic sententia, sed nihil ipse ipse.

2 Secunda sententia tenet, id non licere. Ratio, quia tortura inventa est in defectum probationum. Item, quia ius illi conceperit in eo causa appellacionem: ergo iniuste iudex his utitur, ut illi appellacionem neget. Item quia ex parte cœptum probacionis veritas confitare non potest, *edictum*, vers. 1. ff. de q. 9. & l. 1. in fine, ead. tit. & l. 1. quies. C. de q. 9. Ita tenent Curtius, Angel. Jean. Ignat. Arminius, Andreas, Sernia, Hippolitus, Ludov. Carver, quos referunt & sequuntur dantes esse communem sententiam, *Antos. Gomez. tom. 3. var. cap. 13. num. 26. per totum*, & maxime in fine illius numeri, & Nazar. cap. inter verba, corol. 64. à num. 77. usque ad 774. Julius Clar. lib. 5. recpt. 5. fin. q. 6. 5. Ita

3 Prima conclusio. Convictus testibus potest optimè torqueri ad detegendos focios criminis in casibus, quibus potest quis interrogari de fociis. Conclusio est certissima. Ita *Jul. Clar. G. Cov. ubi suprà*.

4 Secunda conclusio. Reus convictus, si torqueatur, nam est inique torquatur, at iuste interrogatur. Ita dantes esse conclusione certissimam, *Covar. ubi suprà*.

5 Tertia conclusio. Nullo modo licitum est judicii torqueare reum convicatum hac sola de causa, ut si confiteatur, appellationem auxilium auferat. Ita Doctores secundum sententiam, & patet ex fundamento ejus.

6 Quarta conclusio. Si reus sic convictus confiteatur crimen tormento, talis confessio est nulla, licet possa ratificari: quia reus obstante potest appellare. Ratio, quia confessio talis est per injuriam extorta, & ex his, quæ ipso iudex per injuriam extorta s. procedere nolet. *Anton. Gomez. ubi suprà*, & *od. c. numer. 25. verbi. quinto in fine*, & plures alii, ut habeas *suprà*, cap. 3. de inquisitione, d. 13.

7 Quinta conclusio. Lices quidam, quos referunt *Cavariensis* & *Anton. Gomez* confeant, quod si reus convicetur, & negat delictum in tormento, sit abrogatus, & quia probationes, quæ contra eum extabat, enervantur, & eliduntur: at probabilitatem est, non amittere vim probabilitatis, tum quia utiliter non vitatur per iunctile l. 1. 6. sed mīhi, ff. de verb. oblige. Item quia alias in potestate judicis ignorari est reum culpabiliter a legis pena liberare, & si reprobabilitatem patetur. Ita *Cov. d. n. 5. in fin. prima confessio*, *Ant. Gom. d. n. 20. verbi. sed adverbendum. Olaus. in concordia juris. lit. T. verb. tortus. num. 29. Avendano in Dictionario. lit. T. verb. Tortura. concil. 12. Gregor. Lopez l. 26. tit. 1. p. 7. verbi. 1. 1.*

8 Ultima conclusio. In aliquo casu posset prior sententia super potest admitti, scilicet quodies iudex ex circumstantiis videtur reum ita convictere esse, ut reipublica expediat statim quodies iudicium responde, & ipsum iniquum, ac per calumniam potest confiteri veritatem, ut appellatio proposita differat nullam criminis punitio nem, tunc licet potest enim torquere, ut sic confiteatur scelus, & negata sibi appellatio damnetur. Ita *Nay. d. 77. & videtur approbare Cov. ubi suprà*, & multi docti Magistri intelligendo, quando alias sententia erat iustissima, & non habebant causam appellandi.